

Е-демократія як форма політичної комунікації в інформаційному просторі України

Турчин Ярина

Кафедра політології, Національний університет “Львівська політехніка”,
УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12, E-mail: turchynj@ukr.net

It is considered an e-democracy as a form of political communication, defined its content, mechanisms of implementation and level of development in Ukraine. The problem features in the ensuring of development of e-democracy in Ukraine are separated, also, the achievement of some form of communication between the government and the community in democratic societies are analyzed.

Keywords: e-democracy, forms of e-democracy, peculiarities of realization of e-democracy in Ukraine.

I. Вступ

Результативним способом підтримки і розвитку демократичних цінностей, їх безпосереднього відображення в політичній практиці держави є запровадження механізмів електронної демократії як важливої компоненти політичної комунікації в сучасних інформаційних суспільствах. Термін „електронна демократія” (electronic democracy) вперше з’явився в США і досить швидко став загальноповсюдним у багатьох країнах світу [3]. У широкому значенні електронну демократію (e-democracy) трактують як інструмент зміцнення демократичного політичного режиму, демократичних інститутів та процесів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Структурними елементами е-демократії є електронне законодавство, електронний парламент, електронний суд, електронний референдум, електронні вибори, електронні опитування, електронне голосування тощо. Вона здійснюється на різних рівнях – від місцевого до міжнародного [1].

II. Особливості реалізації е-демократії в Україні

Поширення форм е-демократії є надзвичайно важливим процесом для так званих транзитних держав, у тому числі й України, адже завдяки запровадженню інструментарію електронної демократії підвищується рівень прозорості в діяльності органів державної влади, посилюється відповідальність політиків перед електоратом, нагромаджується соціальний капітал, підтримується соціальна солідарність, формується певний тип громадянства, характерними рисами якого є відповідальність, компетентність та політична активність [2]. Процес розвитку е-демократії в Україні зазнав кілька етапів формування, а саме: 1) 2000 – 2001 рр., коли визначались найбільш загальні можливості використання сучасних ІКТ; 2) 2002 – 2003 рр., пов’язаний із формуванням механізмів е-уряду в Україні; 3) з 2003 р. і до

сьогодні, який спрямований на вдосконалення інформаційної взаємодії органів виконавчої влади між собою та інститутами громадянського суспільства, надання інформації та послуг за допомогою сучасних інформаційних технологій [4]. Е-демократія в Україні забезпечується передусім електронними інформаційними ресурсами органів державної влади. Хоча інформування громадян як форма е-демократії, наприклад, виконавчими структурами влади реалізована доволі повно, але спостерігається наявність односторонніх відносин між органами державної влади і громадянством, формування так званого «пасивного» типу доступу до інформації, що нівелює врахування позиції населення у виробленні державних програм. Розвиток е-парламенту характеризується відсутністю доступу зацікавлених осіб до документації, пов'язаної із законодавчим процесом, інтернет-трансляції парламентських засідань тощо. Слабкими залишаються й окремі структурні елементи е-суду, зокрема подання в суд документів в електронному форматі чи он-лайн трансляція засідань суду [2].

Висновок

Проблемними моментами у забезпеченні розвитку електронної демократії в Україні є: недостатня нормативно-правова база, що регламентує розвиток інформаційного суспільства; слабка інфраструктура інформаційного суспільства; невідповідність складових е-демократії своїм аналогам у розвинених демократичних країнах; наявність міжрегіональної «цифрової нерівності» в інформатизованості суспільства; високий рівень недовіри серед населення до органів державної влади; відсутність концептуальної єдності у процесах національного, регіонального і місцевого інноваційного розвитку України; низький рівень політичної активності населення та сповільнення темпів формування громадянського суспільства в Україні.

Література

1. Мещеряков В. Електронна демократія / В. Мещеряков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kds.org.ua/blog/elektronna-demokratiya>
2. Сало І. Розвиток електронної демократії в Україні / І.Сало [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/January2010/01.htm>
3. Саркісова К. Електронна демократія як форма політичної комунікації в сучасному суспільстві / К. Саркісова // Політичний менеджмент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/>
4. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика / Г.Г.Почепцов, С.А.Чукот. – К.: Знання, 2006. – С.497 – 512.